

[Statsministeren]

Opfyldes denne forudsætning, og finder de kommende forhandlinger med arbejdsmarkedets parter om strukturproblemerne en fornuftig løsning, ser jeg ikke nogen risiko for, at væksterhvervene ikke skulle kunne tiltrække ekstra kvalificeret arbejdskraft.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et udvalg til undersøgelse af magtforholdene og demokratiets vilkår i Danmark.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.
(Fremsat 15/11 88).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Der er behov for at koncentrere den danske forskningsindsats, og der er behov for at sanere vor rådsstruktur på forskningsområdet. Det er de råd, vi har fået af OECD-eksperter, og det er den politik, der har været lagt frem af regeringen, og som også har opnået tilslutning her i Tinget.

Jeg synes, SF's forslag i nogen grad er i modstrid med denne tendens. Der ønskes oprettet en ny cigarkasse til forskning på et bestemt område, og til dette formål skal der altså også oprettes et nyt, særligt råd, og det synes jeg er i modstrid med tankerne om forenkling og koncentration af dansk forskning og den tilhørende rådsstruktur.

Vi har megen samfundsforskning, som belyser demokratiets vilkår. Jeg vil gerne henvise til det humanistiske forskningsråds projekt, som hedder »Dansk politik under forandring«, og som også indeholder en undersøgelse af magtforholdene i Danmark.

Hvis det var sådan, at der var en hvid plet på landkortet her, ville jeg være positiv, men det synes jeg ikke der er, og jeg synes også, det er vigtigt at holde de danske forskningsråd fast på ansvaret for prioriteringen. Hvis der er et eller andet, som man har forsømt, er det op til forskningsrådene at skabe plads til det, man har for-

sømt, i de kommende år. Ellers bliver det sådan, at man tager store og vigtige områder, ser væk fra dem i håb om, at man kan få politikere til at bære dem ind her i Tinget til særskilt bevilling. Det ville i virkeligheden demoralisere arbejdet i forskningsrådene, hvis vi gik med på den.

Derfor vil jeg sige følgende: Det er et stort projekt; det kan også være et interessant projekt. Jeg tror, at det, der foregår i Sverige, er spændende. Hvis vi skal have noget lignende i Danmark, må det indgå i den prioritering, som vi har Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til at forestå.

Frank Jensen (S):

Det danske demokrati er vi stolte af. Vi holder flotte skåltaler om værnet af det danske folkestyre og demokratiet ved festlige lejligheder. Vi praler af demokratiet, når vi rejser i udlandet. Der er også god grund til at være stolt af det danske demokrati, når vi sammenligner med en lang række diktaturstater rundt om i verden. Retter vi derimod blikket mod de traditionelle demokratier i Vesteuropa, må vi stille os spørgsmålet, om vi har så god grund til at være så stolte.

Vi er ikke længere det foregangsland, som kunne danne skole for andre lande. Vi er ikke længere den fornyer for den demokratiske udvikling, som kunne danne baggrund for andre tiltag i andre verdensdele. Vi bliver i disse år overhalet af en lang række andre europæiske lande. Vi har fortsat et amputeret demokrati i Danmark, der ene og alene drejer sig om det politiske demokrati. Men demokratiet ophører, når vi nærmer os virksomhedsporten. Vi ved også, at vi i dag ikke den udstrækning, som vi ønsker i Socialdemokratiet, opdrager folk til demokrati i vores uddannelsesinstitutioner.

Vi har ikke udviklet et fuldt og helt demokrati i Danmark. Magtforhold og demokratiets vilkår er ikke en statisk situation.

I det feudale samfund var det jord, der gav magt og indflydelse. I industrisamfundet var det kapital, der dannede baggrund for magt og indflydelse. Her ved overgang fra industrisamfundet til informationssamfundet oplever vi, at det i højere og højere grad bliver viden, der danner baggrund for magt og indflydelse.

Denne udvikling stiller nye krav og nye udfordringer til det politiske niveau for at tilpasse